

Kanning um livikorini hjá kvinnum á flakavirki:

Kvinnur kenna seg avbyrgdar í heiminum, tá børnini eru smá

— Kortini skulu vit vera varin við at gera veitina millum heima-og útiarbeiðandi kvinnuna størri enn hon er, sigur Maria Jacobsen, sum hevur gjørt kanningina

foto: kálmur

Maria Jacobsen, samfelagsfrøðingur: — Fyribils visir kanningin, at kvinnur persónliga kenna seg betri, tá tær forvinna sær egnu pengar. Samstundis kemur fram, at tilkomna kvinnan, sum var heima hjá bornunum, tá tey vóru smá, kendi seg avbyrgdan í gerandisdegnum. Ungu kvinnan við smáum bornum sigur, at hon arbeiðir, tí bornini ikki hava nakran at spæla við, tí grannabornini verða ansað adrastaðni

Spurningurin um at børnini skulu ansast í heiminum, er nær tengdur at møguleikanum at fáa fleiri stovnspláss.

Skal mamman so fara heim úr arbeiði og fyri stuðul frá tí almenna, ansa egnum bornum?

Hvat siga kvinnur til hesa loysn á ansingar-spurninginum?

Í lötuni ger Maria Jacobsen, samfelagsfrøðingur, eina kanning um kvinnur á arbeiðsmarknaðinum, sum hevur heitið:

«Livikor hjá kvinnum á flakavirki».

Maria Jacobsen sigur, at fyrsti partur í kanningini er liðugur, men at hon hevur gjørt fleiri kanningar í 1982-83 og 1984.

Fyrsti partur er spurnarbløð, sum 45 kvinnur hava svarað, ið arbeiða á flakavirki.

Maria Jacobsen: — Fyribils visir kanningin, at kvinnur kenna seg betri í útvinnu og við at forvinna egnan pening.

Kanningin er gjørd á bygd, og aldursbólkurin 25-30 ár er ikki umboðaður. Tað er helst tí, at tað er so torført at fáa børnini ansað.

Nógvur av teimum ungu kvinnunum, ið svaraðu spurnarblaðnum, sum hava børn, fordu fram, at tær leiddust av at ganga heima. Børnini høvdu ongan at spæla við, tí bornini í grannahúsum vóru ansað adrastaðni.

Ein tyðandi táttur í kanningini visir, at kvinnurnar, áðrenn tær komu á arbeiðsmarknaðin, ikki vóru varar við, hvussu nógv tað hevði at tyða per-

sónliga at gera eitt arbeiði, sum tær fingur løn fyri. Kanningin visti samstundis at tær kvinnur, sum nú høvdu vaksin børn, ikki kundu hugsa sær at arbeiða úti, tá børn teirra vóru smá. Hesar kvinnur ásannaðu kortini, at tær høvdu kent seg avbyrgdar, ótryggar og minni mentar, tá tær komu út millum fólk, tá tær vóru heimgangandi.

Fleiri kvinnur nevndu, at tað var betur fyri børnini at koma út millum onnur børn, sum ikki vóru ansað heima.

Maria Jacobsen: — Hetta er helst eitt nýtt fyribild í samfelagsmynstrinum, at fólk ikki koma so nógv saman meira. Familjurnar eru avbyrgdar í gerandisdegnum, tí ein partur er í útvinnu, meðan annar partur gongur einsamallur heima.

➤ At enda sigur Maria Jacobsen, at tað er umráðandi, at vit ikki skapa veitina millum úti og heimaarbeiðandi kvinnuna størri enn hon er. Kvinnan persónliga eigur at fáa møguleikan at velja, nær hon vil fara í útvinnu. — Hetta kann m.a. gerast við at geva familjuni ansingarmøguleikan, so hon sjálf kann gera av, nær bornini skulu ansast heima ella úti.

— Tað er givið, at ikki allar mammur eru so væl nøgðar at vera heima, meðan aðrar ynskja henda møguleikan.

Dagný

Eyðun Joensen, sálarfrøðingur:

Ikki brúk fyri patent-loysnum

Sosíalúrin hevur eisini spurt Eyðun Joensen, sálarfrøðing, hvønn tyding tað hevur fyri barn og foreldur, at mamman er heima hjá barninum.

— Í fyrsta lagi er tað ov einfalt, um vit seta øll børn, allar mammur og øll heim í ein bás. Tað er ein skilaleyst eintáttad hugsan um fjølbroyttu fyrbrigðini, sum hetta evnið fevnir yvir.

— Tað er rætt, at mamma og barn hava tørv á hvørjum øðrum. TAÐ at taka sær av smábørnum er sera krevjandi, og tí er tað so umráðandi at veita

familjum við smábørnum so góðar umstøður sum gjørligt, t.d. at gera tað møgulegt at hava neyvt samskipti millum barnið og familjuna.

— Men hvør sigur at allar mammur og allar familjur hava umstøður at hava børn sini heima? Hvør vísir at fyri at heimið og umhvørvið er skikkað til tess og hvør sigur at allar mammur — bart út, eru skikkaðar ella tíma burturav at taka sær av børnum?

Iðan — so skuldi ein ikki fingið sær børn, vil onkur halda?

— Jú, gaman í, men slikt

Eyðun Joensen, sálarfrøðingur: — Vit skulu vera varin við at gera patentloysnir, men heldur finna møguleikar, sum meira fjøltáttad kunnu stuðla barnafamiljuna — sum heild

verður ikki altíð hugsað um, tá børn verða til. Hinegin so er tað so mangt annað í nútíðini sum upptekur menniskjað, enn bert tað at formera seg, — fólk vilja hava so mangt annað afturat í livinum, eitt nú aðrar upplivingar, útbúgving, yrkisleið, viðkomandi arbeiði, timiligar lutir, fríttíð o.a.

Nógð og eydnusemi er í dag ein meira fjøltáttadur spurningur enn áður, og mangin er hetta sundurgræina av fjøldini, heldur enn av tí einstaka menn-

iskjanum.

— Tú mást spennast teg út og røkka eins væl og nógv, sum flest onnur, eisini at fáa børn.

Onkur vil vera við, at tað ikki skal vera lætt, men tað er munin lættari hjá summum familjum enn hjá øðrum. Hetta at taka øll yvir ein kamb: øll børn, allar mammur og allar familjur, — tað kann vera sum at leggja stein omaná byrðu og geva foreldrum í trongstöðu vónloysi og samvitiskubít, omaná alt. Hetta skal nokk, í seinasta enda vísa seg at raka børnini.

Spurningurin er ikki bert at vera saman, men so sanniliga eisini: at hava nakað at vera saman um!

Sjálvur ivist eg ikki í, at gamla familjumynstrið, sum vit høvdu fyri nókrum ættarliðum síðan, enn er til úti á bygd, har samfelagið á mangan hátt veitir børnum góð uppvakstrarok, men her eru familjueindirnar størri, arbeiðslívið antin í heiminum ella nær tengt at heiminum. Fólk hava brúk fyri hvørjum øðrum, —

snøgt sagt, familjan hevur nakað at vera saman um og læra av hvørjum øðrum. Tá hevur mennin av uppvaksandi ættarliðnum góðar umstøður.

Iðnaðarsamfelagið setir

bert við sínum fyrimumum so nógv ódrvisi krøv til menniskjuni, vekjur í teimum annan tørv og ger samstundis, at uppvakstrarokini hjá børnunum broytast.

Framhald á síðu 11